

Klein Geel Weeskind: nieuwe nachtvlinder gespot in Merelbeke!

In de nacht van 2 op 3 juli ving Hugo Van Doorslaer een Klein Geel Weeskind (Catocala nymphagoga) in zijn tuin in Merelbeke. Deze nachtvlinder werd nog nooit eerder in ons land waargenomen. De ontdekking van een nieuwe grotere nachtvlindersoort voor ons land is behoorlijk spectaculair. Zo'n toevoeging aan de Belgisch vlinderlijst gebeurt immers niet jaarlijks. Met het Klein Geel Weeskind telt de Belgische vlinderlijst momenteel 2.476 verschillende soorten.

Het *Klein Geel Weeskind* is op het eerste gezicht een onopvallende bruingrijze nachtvlinder. De soort dankt het 'geel' in haar naam aan de fel gekleurde achtervleugels. Deze nachtvlinder behoort tot de familie van de weeskinderen, een familie van grijze of bruine motten met mooi gekleurde ondervleugels. Waar de naam 'weeskind' haar oorsprong vindt, is minder duidelijk. Vermoedelijk verwijst dit naar de eenvormige, grijsbruine kleding die weeshuiskinderen vroeger droegen.

Klein Geel Weeskind hoort thuis in Zuid-Europa. Zijn leefgebied strekt zich uit van Bulgarije tot Zuid-Frankrijk. Het exemplaar dat in Merelbeke werd gevangen, had er dus een lange reis opzitten. De vlinder was duidelijk gehavend en vertoonde beschadigde vleugels, mogelijk sporen van de verre trektocht. Dat deze zuidelijke gast richting West-Europa zwerft, gebeurt zelden. In Groot-Brittannië werden de laatste dertig jaar drie exemplaren van het *Klein Geel Weeskind* gemeld. Voor de rest werd de soort nog niet eerder in West-Europa waargenomen.

Toevalstreffer of klimaatverandering?

De laatste jaren vestigen zich steeds meer zuidelijke insectensoorten in onze regio. Door de hogere zomertemperaturen en zachtere winters kunnen sommige mediterrane soorten hier nu pas voor het eerst overleven. Of het *Klein Geel Weeskind* zich in België zal kunnen handhaven, is maar zeer de vraag. De rupsen van deze nachtvlinder voeden zich vooral met bladeren van wintergroene eiken, zoals de Steeneik, een boomsoort die in België van nature niet voorkomt.

Vergeeten meerderheid

Nachtvlinders behoren, net als dagvlinders, tot de grote familie van de vlinders. Maar nachtvlinders vormen de vergeten meerderheid: van de 2.476 Belgische vlindersoorten zijn er slechts een honderdtal dagvlinders. Over dagvlinders is al heel wat geweten, maar de kennis over nachtvlinders is vooralsnog beperkt. Aan welke biotopen zijn bepaalde soorten gebonden? Met welke

plantensoorten voeden de rupsen zich? En vooral: hoe gaat het nu eigenlijk met onze nachtvlinders? Komen er soorten bij of verdwijnen er juist soorten? Veel vragen waarop we nauwelijks een antwoord kunnen geven. Een atlas van de nachtvlinders van Vlaanderen of België en een Rode Lijst over hoe het met elke soort is gesteld, zijn dringend nodig. Enkel op basis van degelijke wetenschappelijke kennis, kunnen immers beschermingsmaatregelen worden genomen voor soorten die dreigen te verdwijnen.

Figuur 1: Klein Geel Weeskind

Natuurpunt stimuleert dan ook sterk het onderzoek naar nachtvlinders. De voorbije jaren werden heel wat cursussen ingericht om mensen vertrouwd te maken met deze boeiende soortengroep. Ook Hugo Van Doorslaer had zich voor zo'n cursus van Natuur.Boven-Schelde ingeschreven. Deelnemers worden aangemoedigd zelf te starten met nachtvlinderonderzoek en worden hierin begeleid en ondersteund door medewerkers van Natuurpunt. Op korte tijd kon zo een uitgebreid netwerk van amateurnachtvlinderonderzoekers worden uitgebouwd. Dit netwerk leverde al enorm veel nieuwe informatie op. Een overzicht van de inmiddels meer dan 130.000 waarnemingen vind je op de website www.waarnemingen.be, het online invoerportaal dat Natuurpunt ruim een jaar geleden lanceerde.

Wim Veraghtert, wim.veraghtert@natuurpunt.be